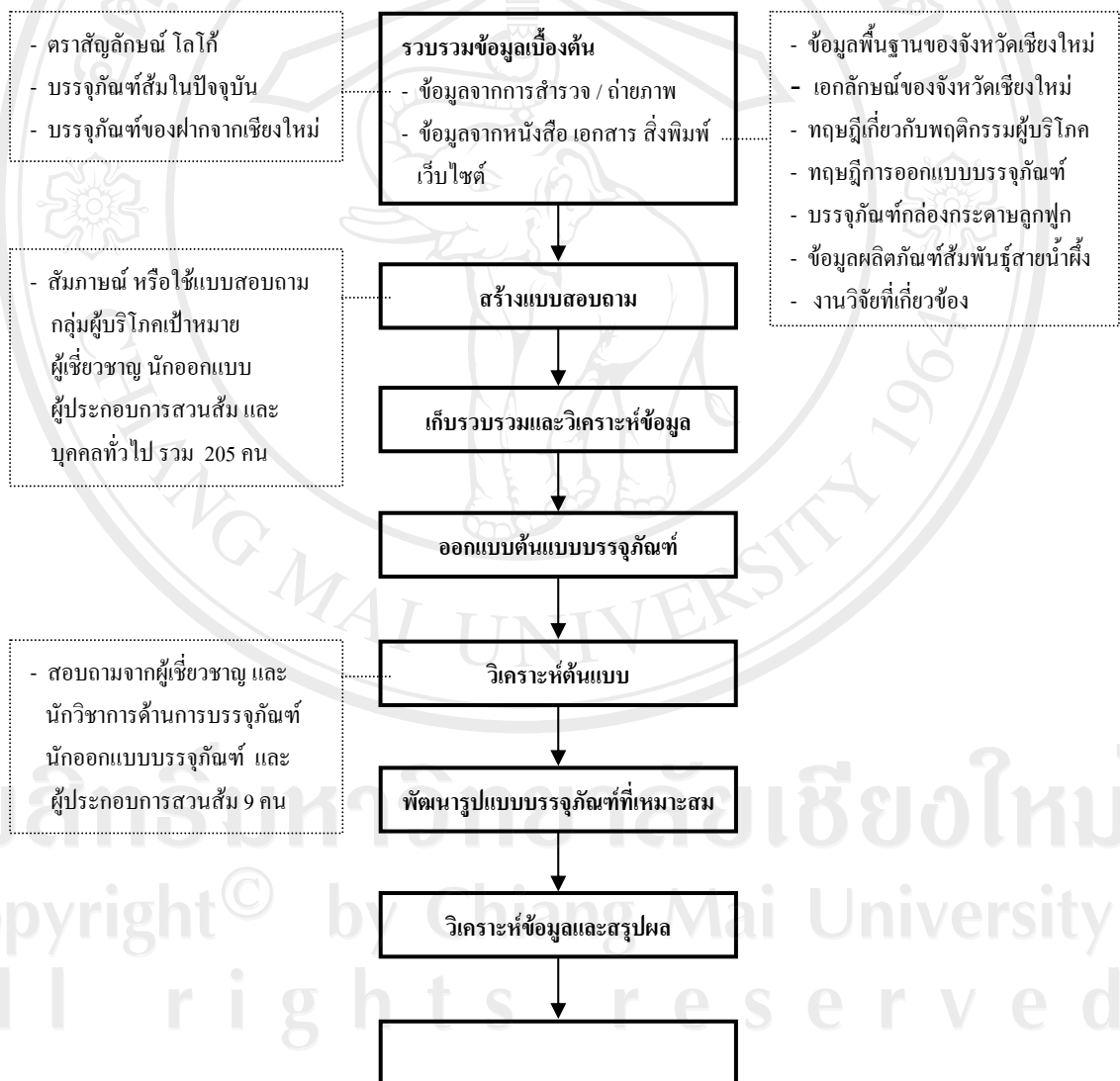

บทที่ 3

การดำเนินการศึกษา

ในการดำเนินการศึกษาเรื่อง การออกแบบกราฟิกในแบบฉบับเอกลักษณ์ท้องถิ่นจังหวัด เชียงใหม่สำหรับบรรจุภัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้ง มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการศึกษาที่สำคัญ ดัง แผนภูมิที่ 3.1

แผนภูมิที่ 3.1 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการศึกษา

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงาน ที่ได้แสดงในแผนภูมิที่ 3.1 มีวิธีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1 การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

ข้อมูลเบื้องต้นประกอบการศึกษา ประกอบด้วย

3.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากการสำรวจเบื้องต้น โดยการถ่ายภาพจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วย

ก. รูปแบบของบรรจุภัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน จากแหล่งจำหน่ายผลสัมพันธ์สายน้ำผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการเก็บตัวอย่างและการถ่ายภาพ

ข. รูปแบบของกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ของฝากประเภทอื่นที่วางจำหน่ายในจังหวัดเชียงใหม่

ค. ตราสัญลักษณ์หรือโลโก้ ตัวอักษร ชื่อของสถานที่ต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์หาเอกลักษณ์ของจังหวัดเชียงใหม่ โดยการรวบรวมภาพจากเอกสารและสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งจากเว็บไซต์

ง. รูปภาพที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดเชียงใหม่ เช่น สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม หัตถกรรม โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการถ่ายภาพจากสถานที่จริง รูปภาพจากสิ่งพิมพ์ต่างๆ และจากเว็บไซต์ (โดยนำภาพที่ได้ไปประกอบร่วมกับเนื้อหาในบทที่ 2)

3.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง โดยเนื้อหาหลักในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดเชียงใหม่ เอกลักษณ์ของจังหวัดเชียงใหม่ ทฤษฎีพฤติกรรมของผู้บริโภค การออกแบบบรรจุภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์กล่องกระดาษลูกฟูก และผลิตภัณฑ์สัมพันธ์หวานพันธุ์สายน้ำผึ้ง รวมไปถึงข้อมูลในงานวิจัยส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งระบุรายละเอียดไว้ในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของบทที่ 2

3.2 การสอบถามข้อมูล

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด เพื่อใช้ในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามชุดที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามที่นำไปวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเบื้องต้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางก่อนเริ่มต้นทำการออกแบบต้นแบบบรรจุภัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้ง โดยการสอบถามจากกลุ่มประชากร 4 กลุ่ม รวมทั้งหมด 205 คน ดังนี้คือ

ก. ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม อาจารย์ ศิลปิน (สละ) บุคลากร จำนวน 56 คน โดยขอความร่วมมือผ่านจดหมายขอความอนุเคราะห์ช่วยตอบแบบสอบถามผ่านทางต้นสังกัด เช่น วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงเรียนสืบสาน วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

ข. ผู้ประกอบการสวนส้มในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 44 คน โดยขอความร่วมมือ จากทางสหกรณ์ชาวสวนส้มฝาง และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนคลัสเตอร์ส้มเชียงใหม่ ในการจัดหา รายชื่อพร้อมที่อยู่ของผู้ประกอบการสวนส้มที่ได้ลงทะเบียนเป็นสมาชิกภายในจังหวัดเชียงใหม่

ค. นักร้องแบบจากสถาบันและหน่วยงานต่างๆ จำนวน 30 คน ที่มีประสบการณ์ ด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ อาทิเช่น อาจารย์ นักร้องแบบศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 นักวิชาการศูนย์การบรรจุหีบห่อไทย รวมถึงนักร้องแบบจากโรงงานหรือบริษัทผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

ง. กลุ่มผู้บริโภคและบุคคลทั่วไป จำนวน 75 คน ที่เลือกซื้อส้มพันธุ์สายน้ำผึ้งที่ บรรจุกล่องเพื่อเป็นของฝากหรือเพื่อบริโภคเอง

โดยข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่หนึ่ง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง

3.2.2 แบบสอบถามชุดที่สอง เป็นแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์และหาข้อสรุปจาก ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ที่ได้ทำการออกแบบเสร็จแล้วทั้ง 3 แบบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนารูปแบบ บรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมต่อไป โดยทำการสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ซึ่ง ประกอบไปด้วย อาจารย์ นักวิชาการ นักร้องแบบ ที่มีประสบการณ์จากหน่วยงานต่างๆ และ ผู้ประกอบการสวนส้มในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งหมด 9 คน

โดยข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่สอง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

(รายละเอียดของแบบสอบถามชุดที่หนึ่ง แบบสอบถามชุดที่สอง และจดหมาย อยู่ในภาคผนวก ก.)

การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าว ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ได้ถูกรวบรวม และนำไปทำการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชุดแรก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ ออกแบบต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง ในขั้นตอนต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่หนึ่ง จำนวน 205 ชุด มาทำการคัดแยกเฉพาะส่วนที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยการจัดระเบียบ แยกประเภทและหมวดหมู่ เพื่อความสะดวกในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยความถี่ ร้อยละ และการหาค่าเฉลี่ย รวมถึงการวิเคราะห์ในเชิงจิตวิทยาและปรัชญา ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดังนี้

3.3.1 การใช้สถิติในการวิเคราะห์บรรจุกัณฑ์ที่ดี และบรรจุกัณฑ์ที่ไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อหาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบรรจุกัณฑ์ รวมถึงรูปแบบของการพัฒนาบรรจุกัณฑ์ที่เหมาะสมในการสื่อความหมายของเอกลักษณ์ของจังหวัดเชียงใหม่

3.3.2 วิเคราะห์ในเชิงจิตวิทยาและปรัชญา

- เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้างในการสื่อสารของบรรจุกัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้งที่มีต่อผู้บริโภค
- เพื่อให้ทราบถึงทัศนคติทางสุนทรียภาพของบรรจุกัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้งที่เป็นของฝากจากเชียงใหม่ในปัจจุบัน
- เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบรรจุกัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งส่งผลถึงแนวโน้มในการพัฒนาบรรจุกัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้งต่อไปในอนาคต
- เพื่อให้ทราบถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดเชียงใหม่ที่เหมาะสมกับความต้องการที่ผู้บริโภคพึงพอใจ และความเข้าใจที่ถูกต้องที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบบรรจุกัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้ง เพื่อเป็นของฝากจากจังหวัดเชียงใหม่ในปัจจุบัน

ภายหลังจากการประมวลผลข้อมูลโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้ว จึงเริ่มจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อดำเนินการออกแบบต้นแบบบรรจุกัณฑ์จากข้อมูลที่ได้ต่อไป

3.4 การออกแบบต้นแบบบรรจุกัณฑ์

เมื่อได้ข้อมูลผ่านการวิเคราะห์ในขั้นต้นแล้ว จึงได้ทำการออกแบบต้นแบบบรรจุกัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้ง ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

3.4.1 ศึกษาโปรแกรมที่เกี่ยวข้องในการออกแบบบรรจุกัณฑ์ เช่น

- โปรแกรมสำหรับวาดภาพ Illustrator 10
- โปรแกรมสำหรับการตกแต่งภาพ Photoshop 7.0
- โปรแกรมสร้างภาพสามมิติ 3D Max studio

3.4.2 จัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการออกแบบบรรจุภัณฑ์

- วัสดุที่เกี่ยวข้อง เช่น สติกเกอร์กระดาษสำหรับพิมพ์งาน แผ่นกระดาษลูกฟูก สามชั้นเกรด KA150/CM125/KA150 กาวร้อน เป็นต้น
- อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องสแกนภาพ (scanner) เครื่องปริ้นเตอร์ (printer) รวมถึงอุปกรณ์ที่ช่วยในการขึ้นแบบกล่อง เช่น กรรไกร คัตเตอร์ แผ่นรองตัด เป็นต้น

3.4.3 ทำการร่างแบบต้นแบบบรรจุภัณฑ์ โดยใช้โปรแกรม Illustrator 10

3.4.4 ทำการวิเคราะห์และเลือกต้นแบบที่ร่างมาทำการออกแบบเป็นต้นแบบบรรจุภัณฑ์ สัมพันธ์สายน้ำผึ้ง จำนวน 3 แบบ โดยใช้โปรแกรมสำหรับวาดภาพ Illustrator 10 และโปรแกรมสำหรับการตกแต่งภาพ Photoshop 7.0

3.4.5 เมื่อได้แบบร่างสองมิติที่เรียบร้อยแล้ว จึงนำมาขึ้นแบบในรูปแบบสามมิติ โดยใช้โปรแกรม 3D Max studio เพื่อให้เห็นรูปแบบของกราฟิก รูปแบบโครงสร้าง และลักษณะการบรรจุ ผลสัมพันธ์สายน้ำผึ้งลงในบรรจุภัณฑ์ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3.4.6 จัดทำต้นแบบให้ใกล้เคียงของจริงมากที่สุด โดยทำการขึ้นแบบกล่องจากกระดาษลูกฟูกที่เตรียมไว้ ได้เป็นต้นแบบบรรจุภัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้งจำนวน 3 แบบ ซึ่งพร้อมที่จะนำไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ต้นแบบ

ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ต้นแบบบรรจุภัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้งนี้ได้ใช้วิธีการคัดเลือกต้นแบบที่เหมาะสม และใช้แบบสอบถามชุดที่สองในการวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปจากต้นแบบของบรรจุภัณฑ์ที่ได้ทำการออกแบบแล้ว เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมต่อไป โดยนำต้นแบบบรรจุภัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้งทั้ง 3 แบบ ไปสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ นักวิชาการ ที่มีประสบการณ์จากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งผู้ประกอบการสวนส้มในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 9 ท่าน (รายชื่อของผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่สอง แสดงในภาคผนวก ข.) จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการหาค่าเฉลี่ย

3.6 การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม

นำผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ในทุกๆ ด้าน จากแบบสอบถามชุดที่สองมาทำการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบของบรรจุภัณฑ์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้มีความเหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษามากที่สุด

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลที่ได้จากการศึกษาและพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์สัมพันธ์สายน้ำผึ้ง ที่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ต่อไปในอนาคต

3.8 การจัดทำและนำเสนอผลงาน

จัดทำเอกสารและตัวอย่างงานประกอบการนำเสนอโดยโปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2003 เพื่อเสนอผลงานและกระบวนการทำงานทั้งหมด พร้อมต้นแบบบรรจุภัณฑ์ที่ได้ทำการพัฒนาแล้วทั้ง 3 แบบ เพื่อนำเสนอแก่สาธารณชนและผู้สนใจต่อไป